

ALEKSANDER NOWORÓL KONSULTING

30-348 Kraków, ul. Chmieleniec 37/27, tel./fax: 12 263 63 33

<http://www.noworol.eu>, e-mail: konsulting@noworol.eu

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Bierunia

Instrukcja dla Wnioskodawców

Spis treści

Uwagi ogólne	3
Instrukcja dla Wnioskodawców	3
Zmiana granic obszaru rewitalizacji	4
Wizja i cele rewitalizacji.....	4
Wizja wyprowadzenia obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysowego	4
Cele Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Bierunia na lata 2015-2020	4
Zasady współfinansowania projektów rewitalizacyjnych ze środków UE w latach 2014-2020	6
Komplementarność projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych	6
Potencjalne źródła finansowania projektów rewitalizacyjnych w perspektywie 2014-2020.	6
Kategorie Wnioskodawców wg Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.....	7
Przykładowe rodzaje projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych z EFRR	8
Przykładowe rodzaje projektów współfinansowanych z EFS	9
Proces naboru projektów	13
Wymagania Gminy Bieruń wobec projektów ubiegających się o włączenie do LPR.....	14
Spis najważniejszych dokumentów	14

Uwagi ogólne

Urząd Miejski w Bieruniu przystąpił do opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Bierunia a lata 2015-2020 (LPR). Konieczność opracowania nowego LPR wynika z następujących przesłanek:

- Nowa perspektywa finansowa UE na lata 2014-2020. Obecny okres programowania 2014 – 2020 posiada inną strukturę wsparcia rozwoju regionalnego przez Komisję Europejską i Rząd Polski. Program Rewitalizacji powinien być więc dostosowany do aktualnego systemu wsparcia odnowy i ożywienia obszarów zdegradowanych.
- Wyznaczenie obszaru rewitalizacji na podstawie aktualnej diagnozy. Zgodnie z wytycznymi Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 lipca 2015 r.¹ niezbędnym elementem procesu delimitacji granic obszaru rewitalizacji jest sporządzenie aktualnej diagnozy danego terenu oraz analizy dotyczących go problemów społecznych.
- Rola kwestii społecznych w rewitalizacji. W nowej polityce rewitalizacyjnej UE i państwa szczególny nacisk kładzie się na działania w sferze społecznej. Kompleksowe działanie ma zapewnić lepsze wsparcie dla rozwiązywania problemów społecznych.

Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego definiuje program rewitalizacji w sposób następujący:

Program Rewitalizacji – to program wieloletnich działań w sferze przestrzennej, społecznej i ekonomicznej, prowadzący w danym okresie do rewitalizacji terenu znajdującego się w stanie kryzysowym. Lokalny Program Rewitalizacji powinien zawierać przynajmniej następujące elementy:

- diagnozę,
- zasięg terytorialny rewitalizowanego obszaru (wyznaczenie granic) i uzasadnienie,
- określenie celu programu,
- identyfikację planowanych działań, w oparciu o konsultacje społeczne,
- planowane działania/zadania na obszarze rewitalizowanym (wymienione z nazwy, określony zakres interwencji oraz podany przedział czasowy oraz koszt realizacji),
- plan finansowy realizacji założeń programu rewitalizacji,
- system okresowy aktualizacji we współpracy z lokalnymi partnerami społeczno-gospodarczymi,
- sposób monitorowania, oceny i komunikacji społecznej.

Instrukcja dla Wnioskodawców

Niniejsza instrukcja jest elementem opracowywania LPR dla Miasta Bierunia i ma służyć różnym podmiotom jako pomoc przy ubieganiu się o włączenie projektu do Programu Rewitalizacji. Dla niektórych kategorii projektów włączenie do LPR stanowi warunek pozyskania środków pomocowych Unii Europejskiej w latach 2014-2020, dla innych stanowi rekomendację i świadectwo istotności projektu z punktu widzenia interesów Wnioskodawcy, beneficjentów oraz władz Miasta. Wg wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju projekt rewitalizacyjny – to projekt wynikający z programu rewitalizacji, tj. zaplanowany w programie rewitalizacji i ukierunkowany na osiągnięcie jego celów albo logicznie powiązany z treścią i celami programu rewitalizacji, zgłoszony do objęcia albo objęty współfinansowaniem UE z jednego z funduszy strukturalnych albo Funduszu Spójności w ramach programu operacyjnego. Wynikanie projektu rewitalizacyjnego z programu rewitalizacji oznacza zatem albo wskazanie (wymienienie) go wprost w programie rewitalizacji albo określenie go w ogólnym (zbiorczym) opisie innych, uzupełniających rodzajów działań rewitalizacyjnych.

¹ Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020. Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Warszawa, 3 lipca 2015 r., MliR/H 2014-2020/20(01)/07/2015, https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/media/6107/Wytyczne_dot_rewitalizacji_zatwierdzone_3VII2015.pdf

Zmiana granic obszaru rewitalizacji

Z perspektywy Beneficjentów i Wnioskodawców istotne jest określenie granic terenu rewitalizacji. Aby wyznaczyć obszar rewitalizacji, przeprowadzić należy pełną diagnozę terenu, która obejmuje kwestie społeczne, gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne i środowiskowe. Ostatecznie na podstawie diagnozy, analizy problemów społecznych dokonana zostanie delimitacja obszaru rewitalizacji jako części obszaru Miasta Bierunia, która charakteryzuje się szczególną koncentracją zjawisk kryzysowych lub szczególnie negatywnymi trendami w tym zakresie.² Dopuszczalna wielkość obszaru rewitalizacji objąć może nie więcej niż 20% powierzchni gminy oraz nie więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Wizja i cele rewitalizacji

Wizja wyprowadzenia obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysowego

W związku z uwarunkowaniami wynikającymi z diagnozy oraz celami dokumentów planistycznych o skali UE, RP, regionalnej i lokalnej, przyjmuje się następujące brzmienie wizji:

Miasto Bieruń – spójne społecznie, przestrzennie i ekonomicznie, dzięki przeprowadzonym przedsięwzięciom różnych podmiotów, których efektem jest uniknięcie wieloaspektowej marginalizacji oraz aktywizacja lokalnej społeczności obszarów uznanych za tereny kryzysowe.

Wyzwaniem dla Gminy Bieruń w perspektywie procesu rewitalizacji jest zrównoważony rozwój miasta, które stanowić powinno zarówno dobre miejsce zamieszkania, pracy, jak wypoczynku i rekreacji. Aby to osiągnąć niezbędne są interwencje w obszarach miasta, wykazujących znamiona kryzysu, który może negatywnie wpływać na sytuację w całym Mieście oraz mieć tendencję do pogłębiania się ze względu na nawarstwienie się różnego typu problemów: społecznych, przestrzennych, gospodarczych i środowiskowych.

Diagnoza Miasta, pogłębiona przez konsultacje społeczne, pozwala uznać, że Bieruń ma jednocześnie potencjał, dzięki któremu można będzie powyższą wizję i wynikające z niej cele zrealizować. Władze Miasta mają też niezbędne doświadczenie w prowadzeniu złożonych procesów odnowy oraz – co niezwykle cenne – z prowadzenia dialogu ze społecznością lokalną i innymi grupami interesariuszy.

Cele Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Bierunia na lata 2015-2020

Cel główny I: Spójność społeczna

1. działania na rzecz aktywizacji i włączenia do życia zawodowego osób długotrwale bezrobotnych oraz niemających szans na zatrudnienie z uwagi na wiek, niepełnosprawność, brak odpowiedniego wykształcenia czy płeć,
2. pomoc w poruszaniu się na rynku pracy i podnoszeniu kwalifikacji zawodowych osób zagrożonych wykluczeniem i ubóstwem,
3. modernizacja obiektów infrastruktury społecznej (kulturalnej, edukacyjnej, sportowej) zapewniająca wzrost dostępności i jakości usług na obszarze rewitalizacji,

² Założenia ustawy o rewitalizacji (wersja przyjęta przez Radę Ministrów na posiedzeniu w dniu 24 marca 2015 r.). Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju
https://www.mir.gov.pl/media/4443/zalozenia_rewitalizacji_przyjeta_przez_RM_240315.pdf

4. stworzenie oferty pozwalającej na godzenie przez mieszkańców obszaru rewitalizacji życia rodzinnego i zawodowego, w tym – poprawa infrastruktury wychowania przedszkolnego, infrastruktury opieki nad dziećmi do lat 3
5. stworzenie systemu opieki i aktywizacji dla osób starszych, w zakresie niezbędnej infrastruktury oraz projektów prozdrowotnych, edukacyjnych i aktywizacyjnych,
6. objęcie opieką uczniów najzdolniejszych i promowanie ich osiągnięć,
7. wsparcie uczniów w pozyskiwaniu wiedzy na temat rynku pracy oraz podnoszenia kompetencji zawodowych, w tym – poprawa infrastruktury kształcenia zawodowego,
8. organizacja form pomocy w ramach wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży zamieszkujących obszar rewitalizacji,
9. tworzenie przez mieszkańców przy pomocy samorządu miejskiego miejsc aktywności społecznej na terenie rewitalizowanym.

Cel główny II: Spójność przestrzenna i wysoka jakość środowiska

1. modernizacja i remonty budynków i obiektów publicznych w obszarze rewitalizacji, w tym modernizacja obiektów infrastruktury społecznej (kulturalnej, edukacyjnej, sportowej) zapewniająca wzrost dostępności i jakości usług na obszarze rewitalizacji,
2. adaptacja zdegradowanych budynków na cele mieszkaniowe,
3. rehabilitacja i podniesienie standardu istniejącej zabudowy mieszkaniowej, wraz z włączeniem polityki energooszczędności i rozwoju gospodarki niskoemisyjnej,
4. modernizacja energetyczna i instalacja OZE m.in. w budynkach i obiektach publicznych w obszarze rewitalizacji,
5. przystosowanie obiektów zdegradowanych i zaniedbanych do pełnienia funkcji społecznych (w tym kulturalnych, edukacyjnych, sportowych) lub gospodarczych,
6. odnowa kompleksów zieleni wraz ze stworzeniem miejsc do rekreacji, integracji, spędzania czasu wolnego, w obszarach rewitalizacji i obszarach wspomagających.

Cel główny III: Spójność gospodarcza

1. tworzenie warunków do prowadzenia działalności gospodarczej i inwestycji w obszarze rewitalizacji poprzez system wsparcia dla osób chcących rozpocząć działalność gospodarczą na obszarze objętym rewitalizacją i zatrudniających mieszkańców obszaru,
2. podnoszenie kompetencji pracowników i przedsiębiorców z obszaru rewitalizacji, poprzez szkolenia,
3. pomoc i ochrona dla przedsiębiorców tworzących klimat rewitalizowanego terenu (np. zawody rzadkie),
4. pozyskiwanie na działalność gospodarczą lokali i obiektów poprzez zmianę ich dotychczasowych funkcji,
5. promocja gospodarcza obszaru rewitalizacji.

Cel główny IV: Partnerskie zarządzanie

1. stworzenie platformy i mechanizmów współpracy zarządcy rewitalizacji i lokalnej społeczności,
2. kreowanie i koordynowanie działań mających na celu budowanie/wzmacnianie tożsamości lokalnej i zacieśnianie więzi sąsiedzkich poprzez organizację wspólnych imprez np. podwórkowych,
3. współdziałanie różnych służb, instytucji i organizacji na rzecz poprawy dostępności usług społecznych dla mieszkańców obszaru rewitalizacji,

4. upowszechnienie wiedzy na temat rewitalizacji wśród dzieci i młodzieży,
5. wsparcie inicjatyw oddolnych mieszkańców i organizacji pozarządowych realizowanych na obszarze rewitalizacji.

Zasady współfinansowania projektów rewitalizacyjnych ze środków UE w latach 2014-2020

Komplementarność projektów/ przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Wymogiem koniecznym dla wspierania projektów rewitalizacyjnych jest zapewnienie ich komplementarności w różnych wymiarach³. W szczególności dotyczy to komplementarności:

- **przestrzennej** projekty rewitalizacyjne mają służyć temu, by program rewitalizacji efektywnie oddziaływał na cały dotknięty kryzysem obszar oraz by poszczególne projekty wzajemnie się dopełniały przestrzennie i by zachodziła między nimi synergia;
- **problemowej** konieczność realizacji projektów rewitalizacyjnych, które będą się wzajemnie dopełniały tematycznie, sprawiając, że program będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji we wszystkich niezbędnych aspektach tj. społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym, środowiskowym; ważne jest także określenie pożądanego stanu do jakiego mają doprowadzić dany obszar projekty rewitalizacyjne;
- **proceduralno-instytucjonalnej** zaprojektowanie systemu zarządzania programem dla lepszej współpracy podmiotów, w tym powołanie decyzją Rady Miejskiej Komitetu Rewitalizacji w skład którego wejdą m.in. przedstawiciele partnerów społeczno-gospodarczych i mieszkańców Miasta;
- **międzyokresowej** możliwe jest uzupełnianie przedsięwzięć już zrealizowanych w ramach polityki spójności 2007-2013 np. o charakterze infrastrukturalnym projektami komplementarnymi np. o charakterze społecznym, realizowanymi w ramach polityki spójności 2014-2020;
- **źródeł finansowania** w kontekście polityki spójności 2014-2020 oznacza to, że projekty rewitalizacyjne wynikające z programu rewitalizacji opierają się na konieczności umiejętnego uzupełniania i łączenia wsparcia ze środków EFRR, EFS i FS z wykluczeniem ryzyka podwójnego finansowania; ale to także umiejętność łączenia prywatnych i publicznych źródeł finansowania.

Potencjalne źródła finansowania projektów rewitalizacyjnych w perspektywie 2014-2020

W ramach opracowywania Programu Rewitalizacji należy odnieść się do zakładanych w perspektywie polityki krajowej możliwości finansowania projektów rewitalizacyjnych w latach 2014-2020. Szczególne znaczenie mają przy tym Założenia Narodowego Planu Rewitalizacji⁴:

³ Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020. Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Warszawa, 3 lipca 2015 r.

https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/media/6107/Wytyczne_dot_rewitalizacji_zatwierdzone_3VII2015.pdf

⁴ Narodowy Plan Rewitalizacji 2022 Założenia. Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, 2014

https://www.mir.gov.pl/media/4438/NarodowyPlanRewitalizacji_Zalozenia_062014.pdf

„Finansowanie działań w ramach Narodowego Planu Rewitalizacji będzie pochodzić z następujących źródeł, dedykowanych w całości lub częściowo celom rewitalizacji:

- **Publicznych wspólnotowych** (Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych: EFRR, EFS i Funduszu Spójności, w ramach programów regionalnych i krajowych, w tym także sukcesywne zasilanie środkami pochodzącymi z instrumentu Jessica).
- **Publicznych krajowych** – istniejących instrumentów i źródeł (poprzez terytorialne profilowanie - ukierunkowywanie na obszary zdegradowane istniejących instrumentów różnych polityk dotyczących m.in.: wykluczenia społecznego, edukacji, infrastruktury, środowiska, kultury, zabytków, mieszkalnictwa itd.) oraz sukcesywnie tworzonych nowych (w tym obejmujących instrumenty inżynierii finansowej). Wolumen środków i identyfikacja źródeł określane będą w ramach prac i uzgodnień międzyresortowych indywidualnie dla poszczególnych instrumentów.
- **Prywatnych**, m.in. poprzez tworzenie zachęt do inwestowania na obszarach zdegradowanych oraz poprzez upowszechnianie formuły PPP.
- Dla zwiększania skali działań rewitalizacyjnych rozbudowywana będzie oferta **instrumentów finansowych (zwrotnych)**. Dlatego w projektowaniu zasad instrumentów zwrotnych w nowej perspektywie budżetowej będzie kładziony akcent na możliwość szerokiego zastosowania ich na rzecz działań rewitalizacyjnych.”

Kategorie Wnioskodawców wg Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020

Poniżej ze względu na obszerność zapisów przedstawiono jedynie beneficjentów i Wnioskodawców projektów w ramach: OŚ PRIORYTETOWA X REWITALIZACJA ORAZ INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA I ZDROWOTNA ***Priorytet inwestycyjny 9b wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich***

Cel szczegółowy: Realizacja priorytetu inwestycyjnego 9b przyczyni się do osiągnięcia następującego celu szczegółowego: zwiększona aktywizacja społeczno-gospodarcza ludności zamieszkującej rewitalizowane tereny.

Beneficjenci:

Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;

Podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia;

Podmioty działające na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego wybrane zgodnie z prawem zamówień publicznych;

Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych;

Organizacje pozarządowe;

Jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych (niewymienione wyżej);

Spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, TBS, spółdzielnie;

Przedsiębiorcy;

Instytucje kultury;

Lokalne Grupy Działania;

Porozumienia ww. podmiotów;

Podmioty działające w oparciu o umowę/ porozumienie w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego (tzw. projekty hybrydowe);

Podmioty wdrażające instrumenty finansowe.

Przykładowe rodzaje projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych z EFRR

Działanie 3.1 Poprawa warunków do rozwoju MŚP

Poddziałanie 3.1.1 Tworzenie terenów inwestycyjnych na obszarach typu brownfield – ZIT

Typy projektów: 1. Kompleksowe przygotowanie terenów inwestycyjnych typu brownfield w celu nadania im nowych funkcji gospodarczych wraz z możliwością ich promocji.

Działanie 4.3 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej

Poddziałanie 4.3.1 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej - ZIT

Typy projektów:

1. Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej oraz wielorodzinnych budynków mieszkalnych.
2. Likwidacja „niskiej emisji” poprzez wymianę/modernizację indywidualnych źródeł ciepła lub podłączanie budynków do sieciowych nośników ciepła.
3. Budowa instalacji OZE w modernizowanych energetycznie budynkach.

Działanie 5.3 Dziedzictwo kulturowe

Poddziałanie 5.3.1 Dziedzictwo kulturowe - Konkurs

Typy projektów:

1. Prace konserwatorskie, restauratorskie, roboty budowlane dla obiektów wpisanych do rejestru zabytków prowadzonego przez Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.
2. Prace konserwatorskie, restauratorskie, roboty budowlane dla obiektów przynależnych do Szlaku Zabytków Techniki.

Działanie 10.2 Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomagane i chronione oraz infrastruktury usług społecznych

Poddziałanie 10.2.1 Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomagane i chronione oraz infrastruktury usług społecznych - ZIT

Typy projektów:

1. Roboty budowlane (za wyjątkiem budowy nowych obiektów) w zdegradowanych budynkach w celu adaptacji ich na mieszkania socjalne, wspomagane i chronione.
2. Roboty budowlane (za wyjątkiem budowy nowych obiektów) w zdegradowanych budynkach na potrzeby utworzenia centrów usług społecznościowych.

Działanie 10.3 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych

Poddziałanie 10.3.1 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych - ZIT

Poddziałanie 10.3.3 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych - Konkurs

Typy projektów:

1. Roboty budowlane (za wyjątkiem budowy nowych obiektów) w obiektach przemysłowych/powojennych/popełnierowskich/pokolejowych wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia.
2. Zagospodarowywanie przestrzeni miejskich, w tym roboty budowlane (za wyjątkiem budowy nowych obiektów) w obiektach wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia.
3. Roboty budowlane (za wyjątkiem budowy nowych obiektów) w zdegradowanych budynkach wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia.

Działanie 10.4 Poprawa stanu środowiska miejskiego

Typy projektów:

Wkład programu w fundusze poręczeniowe, pożyczkowe oraz inne instrumenty finansowe wspierające rozwój obszarów miejskich

Działanie 12.1 Infrastruktura wychowania przedszkolnego

Poddziałanie 12.1.1 Infrastruktura wychowania przedszkolnego - ZIT

Typy projektów:

1. Przebudowa, budowa⁵ przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych form wychowania przedszkolnego wraz z zapewnieniem niezbędnego wyposażenia, w tym przystosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Działanie 12.2 Infrastruktura kształcenia zawodowego

Poddziałanie 12.2.1 Infrastruktura kształcenia zawodowego - ZIT

Typy projektów:

Przebudowa, budowa⁶, remont laboratoriów, sal do praktycznej nauki zawodu wraz z zapewnieniem wyposażenia, w tym przystosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Uwaga !!!

Powyższy zakres typów projektów nie stanowi katalogu zamkniętego.

Przykładowe rodzaje projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego

Działanie 7.1 Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu

Poddziałanie 7.1.1 Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez pracy na obszarach rewitalizowanych – ZIT

Typy projektów:

1. ⁷Instrumenty i usługi rynku pracy służące indywidualizacji wsparcia oraz pomocy w zakresie określenia ścieżki zawodowej (obligatoryjne):

⁵ Budowa nowych obiektów jedynie w przypadku udokumentowania braku możliwości wykorzystania/adaptacji istniejących budynków

⁶ W działaniu 12.2 poprzez budowę rozumie się rozbudowę, odbudowę, nadbudowę.

⁷ Wsparcie indywidualnej i kompleksowej aktywizacji zawodowo-edukacyjnej osób ma opierać się na co najmniej trzech elementach indywidualnej i kompleksowej pomocy (dwa z nich wskazane jako obligatoryjne, trzeci i kolejne – fakultatywne – wybierane w zależności od potrzeb i możliwości osób, którym udzielane jest wsparcie).

- a. identyfikacja potrzeb osób pozostających bez zatrudnienia oraz diagnozowanie możliwości w zakresie doskonalenia zawodowego, w tym identyfikacja stopnia oddalenia od rynku pracy;
 - b. kompleksowe i indywidualne pośrednictwo pracy w zakresie wyboru zawodu zgodnego z kwalifikacjami i kompetencjami wspieranej osoby lub poradnictwo zawodowe w zakresie planowania rozwoju kariery zawodowej, w tym podnoszenia lub uzupełniania kompetencji i kwalifikacji zawodowych.
2. Instrumenty i usługi rynku pracy skierowane do osób, u których zidentyfikowano potrzebę uzupełnienia lub zdobycia nowych umiejętności i kompetencji, w tym m.in.:
- a. nabywanie, podwyższanie lub dostosowywanie kompetencji i kwalifikacji, niezbędnych na rynku pracy w kontekście zidentyfikowanych potrzeb osoby, której udzielane jest wsparcie, m.in. poprzez wysokiej jakości szkolenia.
3. Instrumenty i usługi rynku pracy służące zdobyciu doświadczenia zawodowego wymaganego przez pracodawców jak i przedsiębiorców, w tym m.in.:
- a. nabywanie lub uzupełnianie doświadczenia zawodowego oraz praktycznych umiejętności w zakresie wykonywania danego zawodu, m.in. poprzez staże i praktyki, spełniające standardy wskazane w Europejskich Ramach Jakości Praktyk i Staży oraz w Polskich Ramach Jakości Staży i Praktyk;
 - b. wsparcie zatrudnienia osoby pozostającej bez zatrudnienia u przedsiębiorcy lub innego pracodawcy, stanowiące zachętę do zatrudnienia, m.in. poprzez pokrycie kosztów subsydiowania zatrudnienia dla osób, u których zidentyfikowano adekwatność tej formy wsparcia, refundację wyposażenia lub doposażenia stanowiska (wyłącznie w połączeniu z subsydiowanym zatrudnieniem).
4. Działania EURES związane z bezpośrednim świadczeniem usług dla osób bezrobotnych, nieaktywnych zawodowo i pracodawców:
- a. pośrednictwo pracy w ramach sieci EURES obejmujące działania, o których mowa w art. 36 ust. 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 149) oraz inne usługi świadczone w ramach tej sieci, określone w przepisach Unii Europejskiej.

Działanie 7.3 Wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej

Poddziałanie 7.3.1 Promocja samozatrudnienia na obszarach rewitalizowanych – ZIT

Typy projektów:

1. Bezzwrotne dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej.
2. Wsparcie doradczo-szkoleniowe dla osób planujących rozpoczęcie działalności⁸
3. Wsparcie pomostowe⁹

Działanie 7.4 Wspomaganie procesów adaptacji do zmian na regionalnym rynku pracy (działania z zakresu outplacementu)

Poddziałanie 7.4.1 Outplacement – ZIT

Typy projektów:

1. Wsparcie typu *outplacement* dla pracowników przedsiębiorstw zagrożonych zwolnieniem, przewidzianych do zwolnienia lub zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w tym w szczególności:¹⁰
 - a. doradztwo zawodowe połączone z przygotowaniem Indywidualnego Planu Działania jako obowiązkowy element wsparcia;
 - b. poradnictwo psychologiczne;
 - c. pośrednictwo pracy;
 - d. szkolenia, kursy, studia podyplomowe;

⁸ Wsparcie funkcjonujące w powiązaniu z typem operacji nr 1.

⁹ Wsparcie funkcjonujące w powiązaniu z typem operacji nr 1.

¹⁰ Wskazana numeracja dotyczy typów operacji, natomiast poszczególne punktory literowe stanowią „elementy pomocy” w ramach typów operacji

- e. staże, praktyki zawodowe;
- f. subsydiowanie zatrudnienia;
- g. dodatek relokacyjny;
- h. wsparcie finansowe na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej w formie bezzwrotnej połączone ze wsparciem doradczo-szkoleniowym.

Działanie 8.1 Wspieranie rozwoju warunków do godzenia życia zawodowego i prywatnego

Poddziałanie 8.1.1 Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych nad dziećmi do 3 lat - ZIT

Typy projektów:

1. Tworzenie i funkcjonowanie podmiotów opieki nad dzieckiem do lat 3, w tym żłobków (m.in. przyzakładowych), klubów dziecięcych i punktów dziennej opieki;
2. Tworzenie nowych miejsc opieki w podmiotach opieki nad dzieckiem do lat 3 już istniejących;
3. Tworzenie i rozwijanie miejsc opieki nad dziećmi w innych formach opieki wymienionych w ustawie o opiece nad dziećmi do lat 3 obejmujące:
 - a. sprawowanie opieki przez nianię,
 - b. sprawowanie opieki przez opiekuna dziennego;
4. Pokrycie kosztów związanych z bieżącym świadczeniem usług opieki nad dziećmi do lat 3 dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji, dla których obowiązek opieki nad dziećmi stanowi barierę w dostępie do rynku pracy.

Działanie 8.2 Wzmacnianie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw, przedsiębiorców i ich pracowników

Poddziałanie 8.2.1 Wsparcie dla przedsiębiorców i ich pracowników w zakresie rozwoju przedsiębiorstwa – ZIT

Typy projektów:

1. Dostarczenie usług rozwojowych doradczych, szkoleniowych zgodnych z potrzebami przedsiębiorstwa (m.in.: usług w zakresie wsparcia kapitałowego, zarządzania i prowadzenia działalności gospodarczej, budowania i rozwoju biznesu, organizacyjnych, ekonomiczno-finansowych, prawnych, marketingowych, w zakresie zarządzania strategicznego, audytów strategicznych, szkolenia z transferu i komercjalizacji wiedzy oraz ochrony własności przemysłowej);
2. Wspieranie rozwoju kwalifikacji pracowników zgodnie z potrzebami pracodawców.

Działanie 8.3 Poprawa dostępu do profilaktyki, diagnostyki i rehabilitacji leczniczej ułatwiającej pozostanie w zatrudnieniu i powrót do pracy

Poddziałanie 8.3.1 Realizowanie aktywizacji zawodowej poprzez zapewnienie właściwej opieki zdrowotnej – ZIT

Typy projektów:

1. Opracowywanie programów zdrowotnych dot. rehabilitacji leczniczej, ułatwiających powroty do pracy i utrzymanie zatrudnienia we współpracy z pracodawcami;
2. Wdrażanie programów zdrowotnych dot. rehabilitacji leczniczej, ułatwiających powroty do pracy i utrzymanie zatrudnienia we współpracy z pracodawcami;
3. Wdrażanie programów zdrowotnych w kierunku wczesnego wykrywania nowotworów m.in. jelita grubego, piersi, szyjki macicy;
4. Wdrażanie programów zdrowotnych dotyczących chorób będących istotnym problemem zdrowotnym regionu;
5. Działania ukierunkowane na eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy, z uwzględnieniem działań szkoleniowych;

6. Działania w zakresie przekwalifikowania osób starszych pracujących w trudnych warunkach, pozwalające im na zdobycie kwalifikacji do wykonywania prac, które będą uwzględniały ich umiejętności i stan zdrowia.

Działanie 9.1 Aktywna integracja

Poddziałanie 9.1.1 Wzmacnianie potencjału społeczno-zawodowego społeczności lokalnych – ZIT

Typy projektów:

1. Programy na rzecz wzmacniania potencjału społecznego i zawodowego lokalnych społeczności uwzględniające specyfikę terytorium i zamieszkujących je społeczności z uwzględnieniem działań:
 - a. opartych o samopomoc i wolontariat,
 - b. środowiskowych,
 - c. prozatrudnieniowych,
 - d. edukacyjnych.

Działania kulturalne mogą być realizowane wyłącznie jako wsparcie uzupełniające.

Działanie 9.2 Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne

Poddziałanie 9.2.1 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych – ZIT

Typy projektów:

1. Działania w zakresie podniesienia jakości i dostępności usług wsparcia rodziny wspierające proces deinstytucjonalizacji, w tym:
 - a. wsparcie dla tworzenia nowych miejsc w funkcjonujących placówkach w połączeniu z rozszerzeniem oferty wsparcia lub tworzenie nowych placówek oferujących wsparcie dzienne dla dzieci i młodzieży, rozwijanie środowiskowych form opieki nad dziećmi i młodzieżą (np. świetlice środowiskowe w tym z programem socjoterapeutycznym, kluby środowiskowe),
 - b. wsparcie i rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej oraz podnoszenie jakości usług realizowanych w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej, w tym kształcenie kandydatów na rodziny zastępcze, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego, doskonalenie kompetencji osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą,
 - c. wsparcie i rozwój form pracy z rodziną, asystentury rodzinnej, instytucji rodzin wspierających, pomocowych jako wspierających rodzinę w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
2. Działania na rzecz rozwoju usług mieszkalnictwa wspieranego, poprzez zapewnienie dostępu do usług świadczonych w mieszkaniach chronionych, treningowych i wspieranych skierowanych do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczonych wspierających proces ich integracji społecznej i zawodowej;
3. Działania na rzecz rozwoju usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych z uwzględnieniem priorytetyzacji w kierunku środowiskowej formuły świadczenia, w tym prowadzone w miejscu zamieszkania, obejmujące m.in.:
 - a. tworzenie miejsc opieki w istniejących lub nowotworzonych ośrodkach zapewniających opiekę dzienną lub całodobową, w tym miejsc opieki krótkoterminowej w zastępstwie osób na co dzień opiekujących się osobami niesamodzielnymi,
 - b. usługi asystenckie lub opiekuńcze w celu umożliwienia opiekunom osób niesamodzielnych podjęcie aktywności zawodowej,
 - c. usługi dziennych opiekunów, asystentów osób niesamodzielnych, wolontariat opiekuńczy, pomoc sąsiedzką i inne formy samopomocowe,
 - d. rozwój usług opiekuńczych w oparciu o nowoczesne technologie, np. teleopieki, aktywizacja środowisk lokalnych w celu tworzenia społecznych (sąsiedzkich) form samopomocy przy wykorzystaniu nowych technologii),

e. usługi zwiększające mobilność, autonomię i bezpieczeństwo osób niesamodzielnych (np. likwidowanie barier architektonicznych w miejscu zamieszkania, dowożenie posiłków) – wyłącznie jako wsparcie uzupełniające projekty dotyczące usług asystenckich lub opiekuńczych.

4. Działania na rzecz rozwoju środowiskowych form usług społecznych innych niż wymienione powyżej wspierających proces integracji społecznej, zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczonych społecznie zgodne z kierunkami określonymi w *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020*;

5. Działania w zakresie deinstytucjonalizacji usług zdrowotnych służących zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu lub poprawie zdrowia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym zgodnie z kierunkami określonymi w *Wytycznych w zakresie zasad realizacji przedsięwzięć z udziałem środków EFS w obszarze zdrowia na lata 2014-2020*.

Działanie 11.4 Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób dorosłych

Poddziałanie 11.4.1 Kształcenie ustawiczne - ZIT

Typy projektów:

1. Szkolenia i kursy skierowane do osób dorosłych, które z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem umiejętności i kompetencji w obszarze umiejętności ICT i znajomości języków obcych.

Proces naboru projektów

Aby uzyskać wsparcie finansowe z przedstawionych wyżej źródeł dla projektu rewitalizacyjnego, w większości przypadków, konieczne jest wynikanie tego projektu/przedsięwzięcia z obowiązującego (na dzień składania wniosku o dofinansowanie) programu rewitalizacji. Oznacza to, że projekt/przedsięwzięcie musi być wpisane do danego Programu Rewitalizacji.

Wstępnym naborem projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych zajmuje się Urząd Miejski w Bieruniu. Ocenę formalną i merytoryczną zgłoszonych projektów, zgodnie z wymienionymi niżej wymaganiami, przeprowadzi specjalnie w tym celu powołana komisja.

Ewentualne wątpliwości i zapytania Wnioskodawców można zgłaszać w czasie trwania naboru projektów rewitalizacyjnych do firmy Aleksander Noworól Konsulting oraz pracowników Biura Funduszy Zewnętrznych w Urzędzie Miejskim w Bieruniu poprzez:

- adres e-mail: konsulting@noworol.eu
- stronę społecznościową na portalu FB: <https://www.facebook.com/ank.krakow?fref=ts>
- kontakt telefoniczny w czasie trwania naboru: 603 744 474 (firma Aleksander Noworól Konsulting), /32/ 324 24 33 (Biuro Funduszy Zewnętrznych w Urzędzie Miejskim w Bieruniu), kontakt między godzinami 10-14 w dni powszednie.
- Nabór wniosków trwał będzie od 28.10.2015 r. – 11.11.2015 r.
- Formularze wniosku o wprowadzenie projektu do Programu dostępne będą w Urzędzie Miejskim w Bieruniu (w Kancelarii Urzędu Miejskiego w Bieruniu - ul. Rynek 14, 43-150 Bieruń) oraz na stronie internetowej Miasta www.bierun.pl. Wnioski wypełniać można ręcznie lub komputerowo i przysyłać w formie tradycyjnej na adres Urzędu Miejskiego w Bieruniu (Kancelaria Urzędu Miejskiego w Bieruniu - ul. Rynek 14, 43-150 Bieruń z dopiskiem „Nabór projektów - LPR”) lub drogą elektroniczną na adres urząd@um.bierun.pl z dopiskiem „Nabór projektów - LPR”.

Wymagania Gminy Bieruń wobec projektów ubiegających się o włączenie do LPR

Wobec projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych starających się o uzyskanie dofinansowania ustalono następujące wymagania:

1. projekt musi zawierać obligatoryjnie następujące informacje:
 - nazwę projektu/przedsięwzięcia,
 - nazwę wnioskodawcy,
 - cele projektu/przedsięwzięcia,
 - wskazanie katalogu ostatecznych odbiorców projektu/przedsięwzięcia,
 - krótki opis zakresu projektu/przedsięwzięcia,
 - harmonogram szacunkowych kosztów,
 - wskazanie źródeł finansowania, w tym wskazanie udziału własnego,
 - koszty w podziale na koszty kwalifikowane i niekwalifikowane,¹¹
 - określenie spodziewanej wysokości wsparcia z RPO WSL (jeśli dotyczy).
2. Projekty rewitalizacyjne, co do zasady, realizowane powinny być na terenie objętym odnową. Jednak do objęcia wsparciem można dopuszczać także projekty rewitalizacyjne zlokalizowane poza tym obszarem, jeśli służą one realizacji celów wynikających z programu rewitalizacji. Konieczne jest szczegółowe uzasadnienie jak będzie on oddziaływał na teren rewitalizacji.
3. Podczas weryfikacji sprawdza się m.in. zgodność projektu z celami szczegółowymi lub rezultatami odpowiednich priorytetów programu operacyjnego, rozumianej przede wszystkim, jako stopień, w którym projekt przyczyni się do realizacji założonych celów szczegółowych lub rezultatów odpowiednich priorytetów programu.¹²
4. Realizacja projektu rewitalizacyjnego musi mieścić się w ramach czasowych między 2014 a 2020 (2022) rokiem. W oparciu o dokonaną analizę możliwe jest uzupełnianie przedsięwzięć już zrealizowanych w ramach polityki spójności 2007-2013 (np. o charakterze infrastrukturalnym) projektami komplementarnymi (np. o charakterze społecznym), realizowanymi w ramach polityki spójności 2014-2020.

Uwaga: projekty przygotowywane obecnie mogą stanowić kontynuację projektów już zakończonych, np. tych które nakierowane były na infrastrukturę, a teraz w ramach kontynuacji beneficjentowi zależy na projekcie społecznym, dopełniającym poprzedni projekt z okresu finansowania 2007-2013.

Spis najważniejszych dokumentów

- *Narodowy Plan Rewitalizacji 2022 Założenia*. Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, 2014
https://www.mir.gov.pl/media/4438/NarodowyPlanRewitalizacji_Zalozenia_062014.pdf

¹¹ Rodzaje kosztów kwalifikowanych i niekwalifikowanych oraz ich charakterystyka dostępna w dokumencie pt. Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020
https://rpo.slaskie.pl/dokument/wytyczne_w_zakresie_kwalifikowalnosci_wydatkow_w_ramach_europejskiego_o_funduszu_rozwoju_regionalnego_europejskiego_funduszu_spolecznego_oraz_funduszu_spojnosci_na_lata_2014_2020

¹² Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.

- *Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020*
https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/media/2113/RPO_WSL_2014_2020.pdf
- *Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020*
<https://rpo.slaskie.pl/media/files/cms/1047/cb66338c0dd1d0128abe.pdf>
- *Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020*
Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Warszawa, 3 lipca 2015 r.
https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/media/6107/Wytyczne_dot_rewitalizacji_zatwierdzone_3VII2015.pdf
- *Założenia ustawy o rewitalizacji (wersja przyjęta przez Radę Ministrów na posiedzeniu w dniu 24 marca 2015 r.).* Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju
https://www.mir.gov.pl/media/4443/zalozenia_rewitalizacji_przyjeta_przez_RM_240315.pdf
- *Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego Na Lata 2014-2020, dostępna na stronie:* <http://www.subregioncentralny.pl/>